

Babiš chce převést účty zdravotních pojišťoven pod ČNB. Pojišťovny se návrhu brání

Jiří Hovorka

Hospodářské noviny 15. 5. 2015 11:49 (aktualizováno 13:57)

- Ministerstvo financí navrhuje novelu, podle které by pojišťovny do konce března 2016 povinně převedly účty do České národní banky.
- Ministerstvo by tak s jejich penězi mohlo částečně hospodařit, a zpomalit tak růst státního dluhu.
- Zdravotní pojišťovny se bouří. "Porušila by se zásada systému veřejného zdravotnictví," tvrdí Vít Jásek z Unie zaměstnavatelských svazů.
- ČNB se k návrhu nevyjádřila.

Ministr financí Andrej Babiš
autor: HN - Libor Fojtík

Ministerstvo financí chce vylepšit výsledky hospodaření českého státu nově i s pomocí peněz zdravotních pojišťoven. Navrhuje, aby pojišťovny nejpozději do konce března roku 2016 povinně převedly účty do České národní banky, a ministerstvo by tak s jejich penězi mohlo částečně hospodařit. Návrh novely zákona o rozpočtových pravidlech nyní projednává Legislativní rada vlády.

"Zahrnutím dalších účtů pod pojem peněžní prostředky státní pokladny – včetně povinnosti vést vybrané účty u České národní banky – bude dosaženo zpomalení růstu státního dluhu a kontroly nad hospodařením vybraných subjektů," obhájí změnu pravidel mluvčí ministerstva Radek Ležatka. Novela má podle něj ulevit rozpočtu tím, že si stát nebude muset půjčovat tolik peněz na dluhopisovém trhu. "Obecně lze uvažovat o úsporách v řádu stovek milionů korun ročně," říká Ležatka.

Zdravotní pojišťovny se ale proti návrhu bouří, účty v centrální bance nechtějí. "Pojišťovny nejsou státní instituce, a proto není vhodné, účelné ani nijak odůvodnitelné, aby jim zákon stanovoval, u kterého peněžního ústavu mají mít účty a ve druhé fázi i co s penězi na účtech dělat," namítá Vít Jásek, výkonný ředitel Unie zaměstnavatelských svazů, která sdružuje právě i zdravotní pojišťovny.

Přestože jde o veřejné finance, nejde podle pojišťoven o finance státu, jelikož příjmem zdravotních pojišťoven je pojistné, tedy prostředky, které jim svěřují pojištěnci – zaměstnanci, zaměstnavatelé a další osoby platící pojistné. "Návrh tak jde proti základní zásadě systému veřejného zdravotního pojištění, tedy financování zdravotní péče odděleně od státu prostřednictvím zdravotních pojišťoven," říká Jásek.

S tím ale ministerstvo financí nesouhlasí. "Především je nutno odmítnout názor, že by státní rozpočet byl v současnosti oddělen od financování veřejného zdravotního pojištění. Naopak, dotace státu (za takzvané státní pojištěnce) do systému veřejného zdravotního pojištění v tomto roce dosáhne zhruba 62 miliard korun a je historicky nejvyšší nejen absolutně, ale také relativně v poměru k celkovým výdajům státního rozpočtu," reaguje Ležatka. Připomíná, že po ministerstvu financí je v současnosti požadováno, aby tuto dotaci dále zvyšovalo.

Ležatka upozorňuje na to, že zdravotní pojišťovny by nebyly při nakládání s prostředky uloženými v České národní bance omezeny. "Zároveň se nijak nemění princip financování zdravotní péče skrze zdravotní pojišťovny. Mění se pouze to, že peníze zdravotních pojišťoven nebudou uloženy na účtech komerčních bank, ale u České národní banky," dodává ministerský mluvčí.

ČNB jako "superbanka"

Od roku 2013 musí mít účty pro čerpání dotací ze státní pokladny povinně například i obce. Česká národní banka se tak podle zdravotních pojišťoven mění v "superbanku", k čemuž není z povahy své funkce regulátora trhu určena.

Zástupci centrální banky se k návrhu vyjadřovat nechtějí. Kateřina Bartůšková z odboru komunikace jen připomíná, že Česká národní banka může poskytovat jen platební služby, tedy vedení účtu a realizaci příchozích a odchozích plateb, zatímco ostatní bankovní služby musejí instituce, které u ní mají peníze, realizovat v komerčních bankách.

Podle Ležatky neplatí, že by Česká národní banka nebyla dostatečně vybavena pro zajištění těchto dalších funkcí. "ČNB nehraje v národním hospodářství rozhodně pouze roli supervizora, ale mimo jiné zajišťuje provoz mezibankovního platebního styku a vystupuje v roli banky státu, tj. vede účty centrální vlády, což je v souladu s mezinárodní praxí i s ekonomickou teorií," říká.